

Informācija medijiem
2020. gada 10. decembrī

Lielā Talka: rūpējoties par savu veselību, jāpaliek atbildīgiem pret dabu un apkārtējo vidi

Vita Jaunzeme, Lielās Talkas vadītāja

Cīņā ar jauno koronavīrusu kā viens no iedarbīgiem ieročiem uz doto brīdi ir higiēniskās sejas maskas. Tomēr, rūpējoties par savu pašu drošību, mēs varam nodarīt nopietnu kaiti mūsu videi un pasaules ekosistēmai, ja vien neieņemam atbildīgi rīkoties ar izlietotiem aizsargrīkiem. Saskaņā ar [Apvienoto Nāciju Organizācijas](#) augšupielādētajiem vēsturiskajiem datiem tiek prognozēts, ka aptuveni 75 procenti izmantoto masku, kā arī citi ar pandēmiju saistīti atkritumi, nonāks atkritumu poligonos vai peldēs jūrās. Tāpēc tieši šajā laikā ir būtiski runāt un domāt par to, kā pareizi rīkoties pandēmijas laikā, lai mazinātu vides piesārņojuma riskus.

Ārkārtīgi liels vienreiz lietojamo sejas masku skaita pieaugums visā pasaulē ir neizbēgamas COVID-19 pandēmijas sekas, kas, kalpojot mūsu pašu veselībai, acīmredzami nodara kaitējumu apkārtējai videi. Amerikas zinātnes progresa asociācijas (American Association of the Advancement Science) izdotā žurnāla “Science” publicētā pētījuma dati rāda, ka gadījumā, ja katrs pasaules iedzīvotājs ievēros likumu izmantot vienu vienreiz lietojamu sejas masku dienā, pandēmijas beigās tas varētu rezultēties vismaz 129 miljardu sejas masku izšķērdēšanu ikmēnesī.

Runājot par sejas maskām, svarīgi saprast – ja pat uz tām norādīts, ka tās esot ekoloģiskas vai ir otrreizējas pārstrādes produkts, nevar uzreiz tikt uzskatītas par videi nekaitīgām, jo pašas maskas nebūt nav pārstrādājamas un mēdz sastāvēt no dažādiem materiāliem. Medicīnas apstākļos ir ieviestas sistēmas šādu aizsargierīču iznīcināšanai, kas parasti ietver segregāciju un sadedzināšanu, bet plašākai sabiedrībai maskas jāutilizē pašiem, kas bieži rada grūtības un izraisa diskusijas.

Jāatceras, ka sejas maskas tieši tāpat kā vienreizējie cimdi nav šķirojams atkritums, kā arī tās nevajadzētu izmest plastmasai vai papīram paredzētajos konteineros. Papildus, izlietoto masku un cimdu nodošana otrreizējai pārstrādei var radīt arī nopietnus draudus citiem cilvēkiem – pārstrādes darbiniekiem, ja masku nēsājis ar COVID-19 inficēts cilvēks. Izlietotās sejas maskas un cimdus iesaka iesaiņot maisiņā un izmest sadzīves atkritumu konteinerā.

Ja jūtat atbildības sajūtu ne vien pret savu un savu tuvinieku veselību, bet arī pret apkārtējo visu un mūsu planētas veselību, iesaku iegādāties atkārtoti izmantojamas auduma maskas. Vairāki pētījumi liecina, ka atkārtoti lietojamas auduma maskas, uzšūtas no kvalitatīviem materiāliem ar atbilstošu dizainu, darbojas gandrīz tikpat labi kā vienreizējās lietošanas maskas, kā arī tās ir daudz veselīgākas apkārtējai videi. Lai nodrošinātu, ka vairākas reizes lietojama maska pilda savu funkciju, tā jāuzglabā tīrā vietā un tā regulāri jāmazgā, vēlams arī gludināt. Pārliecinieties, ka esat pareizi noņēmis masku (nepieskaroties pie mutes aizsega zonas) un mazgājiet vai dezinficējiet rokas gan pirms, gan pēc pieskaršanās tai.

Atkārtoti izmantojamās maskas ar nomaināmiem filtriem ir cilvēkiem un videi daudz draudzīgākas. Būtiski, lai mēs paliktu atbildīgi un apzinīgi savā izvēlē, izvēloties apstākļiem un situācijai atbilstošus aizsargrīkus

un domājam par to pienācīgu apsaimniekošanu un utilizēšanu. Redzot pašreizējo situāciju, uzskatu, ka ilgtermiņā vajadzētu daudz nopietnāk domāt par to, lai dažāda veida aizsargrīku ražošanā izmantotu pārstrādājamus materiālus. Tādā veidā tie kalpotu gan sabiedrībai, gan neapdraudēs mūsu planētu. Sejas maskas, iespējams, būs mūsu dzīves neatņemama sastāvdaļa vēl kādu laiku, bet ar pandēmijas izraisīto vides piesārņojumu būs jācīnās ne vien mums, bet arī mūsu pēctečiem. Tāpēc vēlos atgādināt: daba nav miskaste, kurā var izmest visu, kas mums vairs nav noderīgs.